BOSTON MEDICAL LIBRARY
in the Francis A. Countway
Library of Medicine ~ *Boston*

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
Open Knowledge Commons and Harvard Medical School

http://www.archive.org/details/petricamperepist00camp

PETRI CAMPER

BOSTON MEDICAL
APR 12 1901
LIBRARY.

EPISTOLA

AD

ANATOMICORUM PRINCIPEM

MAGNUM

ALBINUM.

GRONINGÆ,

Apud HENRICUM CREBAS, Bibliopolam.
MDCCLXVII.

ANATOMICORUM PRINCIPI

M A G N O

A L B I N O

S. P. D.

P E T R U S C A M P E R.

Videbatur epiſtola tua ad me 17 Dec. 1762. ſcripta (*a*) requirere, ut, quamobrem tabulis tuis egregiis, Euſtachianisque punctum opticum tribuerim, exponerem plenius: id enim non modo a vero penitus alienum eſſe, tum in Epiſtola, tum in praefatione Libri de ſceleto humano, tibi adſeverare placuit, ſed et nuper in ſexto annotationum Academicarum libro. Videbar etiam mihi id debere, ut famae conſulerem, ne *mendacium* (*b*)

me

(*a*) Vide litteras et reſponſum, ad calcem hujus Epiſt.

(*b*) *Onwaarheid* Belgice id, quod *non* eſt *verum*, ſeu, *mendacium*, ſignificat, vide litt. Albini.

me ſcripſiſſe, quemadmodum meam in tuas et Euſtachii tabulas animadverſionem vocas, poſteri, et, me ſilente, Lectores tui crederent. Invitus, tuaque veluti ex provocatione, ad depulſionem meam accedo, cujus is potiſſimum erit ſcopus, ut evidenter ex tabulis tuis demonſtrem Te punctum opticum, quemadmodum oportebat, adhibuiſſe, ac Tibi ipſi, tum in Hiſtoria operis tui, tum in Epiſtola ad me miſſa, adſerere placuit. Alter erit, ut perſpicue exponam, Punctum opticum in Euſtachianis Tabulis adhibitum, erroresque inde natos fuiſſe, quos in Tabulis Tuis evitare facile non poteras, et quos in Euſtachianis non animadvertiſſe mihi videris. Addam tertio, vulgarem et uſitatam delineandi methodum multis in rebus praeſtantiorem eſſe Tua, et ea, quam Euſtachius uſurpavit. Tandem ea, quae circa Ani musculum, et curationem calculoſorum Ravii in Lib. Annot. Acad. VI. adnotaſti, examinabo.

Pauciſſimi erunt Vir Clariſſime! qui litium noſtrarum cauſſam clare perſpicient, rariſſime enim contingit, ut in Anatome exercitatiſſimi etiam in pingendi, delineandique arte adeo conſummati ſint, qui exquiſitiſſimam ſubtilitatem, de qua inter nos certatur, intelligant.

Conqueri videris, quod Te vivo, hanc meam in Tuas Aliorumque tabulas animadverſionem publice ediderim: in eo nihil, in quo Te offenderem, exquiſivi, et ſi exquiſiviſſem, laudem conſequi potius debuiſſem, ſi quidem poſt mortem Tuam injuria fuiſſet. Quid ni ſilentio potius praeterierim Euſtachianas et egregias tuas tabulas, roganti reſpondeo, me delineandi methodum, quam amplexus eram, explicare voluiſſe evidentius, quoniam nullum punctum adhibens Architectorum delineandi modum ſecutus fueram.

Peraegre etiam tuliſſe videris, quod ſcripſerim in univerſum, defe-

ctus

ctus notabiles, qui neceſſario ex opticis regulis, ſeu Perſpectivâ fluunt, non modo non evitari, ſed vix aliam delineandi methodum adhiberi poſſe ab iis, qui a Pictoribus dependent. Haec ſane in univerſum, non peculiari intentione ſcripſi, et ſi, quod tamen non feci, factum fuiſſet, exemplis non carerem, quibus id in Tabulis Tuis probarem. Abſit autem, Magne Vir! ut contra meam ſententiam, egregia et admirabilia Tua opera Anatomica me contaminare velle, credas: Obteſtor meos quondam Franequeranos Auditores, omnes Amſtelaedamenſes, Groninganos denique, quoties ſumma cum veneratione nomen Tuum, in Publicis, privatisque Scholis celebraverim? Quoties Te alios induſtria, ſollertia, et inenarrabili cura ſupergreſſum fuiſſe dixerim? Confiteor quoque, hac data occaſione, confiteborque ſemper, me ex Tua docendi et ſcribendi praeclariſſima methodo didiciſſe, quid in Iconibus requiratur, ut perſpicuae ſint, et verae. Multum etiam temporis, cujus tamen me nunquam poenitebit, conſumpſi, ut artem, quam in Tabulis Tuis adhibuiſti, probe intelligerem; multum quoque in Euſtachii conſummatis iconibus, quarum virtutes Tu ſolus perſpexiſſe mihi videris. Haec non blandiendi cauſſa animadverto, ſed publice teſtandi, quantum inprimis Tibi debeam, quantum omnes, qui Corporis noſtri ſtructuram accurate cognoſcere ſtudent.

§. I. Verum, ne obiter me Tuas inſpexiſſe Tabulas videar, primum monſtrabo, Te non Architectorum more icones exhibuiſſe, ſed Pictorum.

Architecti, quod ex egregiis Scammozzii, Vignolae, Felibienii, Woodii, Le Royi, aliorumque Tabulis conſtat, Ichnographiam exhibent primum, dein integram aedificii, vel columnae elevationem a la-

 tere,

tere, ſeu Orthographiam. Id eſt ita, ac ſi quis a ſummis partibus ordiretur, et, deſcendendo ad fundamentorum lineas ultimas usque, oculum ſemper ad angulum rectum adhiberet. Id Architecti omnes, etiam qui munimenta et circumvallationes figuris expreſſerunt, exſecuti ſunt; excipere vero immortalem Friſiae Heroem, Coehornium poſſumus, qui praeter Ichnographiam, et Orthographiam, non raro Scenographiam adhibuit. In Architectura igitur nullum punctum Opticum, ſeu Viſus, vel Principale, uti loqui amant Pictores, nulla diſtantiae diverſitas in auxilium vocantur.

His expoſitis in memoriam redige quaeſo, quae in Hiſtoria Operis Tui leguntur, pag. 3. Col. I. *quod Dioptram adhibueris, ſeu Quadrangulum, in ſpatiola quadrata diviſum, magnum alterum, alterum minus, ita diſpoſitum, ut centrum contra medium ſiniſtrae partis pectoris ſceleti eſſet conſtitutum, Pictor ſemper per foramen certum determinatumque, quadratorum decuſſantia puncta intuebatur, et notabat. &c:*

Nonne Te optice uſum fuiſſe inde luce meridiana clarius patet? illud *foramen certum, determinatumque*, quid aliud, quam punctum viſus, ſeu adſpectus indicat?

Non me fugit, methodum eam Anatomicis plurimis quidem incognitam, pictoribus autem notiſſimam eſſe, et a praecipuis deſcribi (*a*); elegantiſſime vero ab Anonymo auctore e Societate Jeſu, (*b*) in prima

(*a*) Ab Alberto Durero in Geometr. pag. 182. 183. Ao. 1532. dioptra portatilis cum foramine optico mobili accurate proponitur. Etiam â Celebri Da Vincy, qui eodem tempore floruit. Traité de la peinture p. 24. Chap. 32.

(*b*) La Perſpective Pratique. Paris. 1663. prima vice impreſſus fuit hic egregius liber. Ao. 1640.

ma Perſpectivae parte pag. 119. et adjecta Tabula, *Pratique* XCIV. Exponuntur in ea, quadrangula, Dioptra integra, et adhibendi modus adeo clare, ut nihil penitus deſideretur. Celebris etiam C. Wolfius (*a*) integram Machinam, in *Perſpectivae* Tab. I. Fig. 2. delineat, et utendi modum Problem. I. pag. 79. nec non Probl. XXIV. pag. ib. 93.

Differt autem Tua methodus, quatenus non unum quadrangulum, ſed bina adhibueris, ne ad 40 pedum diſtantiam collocaretur Pictor: ea ratione quidem regulariter minuere potuiſti objectum, nulla ratione autem evitare loci veri et relativi defectum, natum ex poſitione objecti ſupra vel infra horizontem, ſeu Dioptrae, propriè dicendae, altitudinem.

Unde manifeſte patet, ad concinnandas tuas Tabulas tale punctum, ſive opticum, ſive viſus, ſive adſpectus voces, fuiſſe adhibitum; id totidem fere verbis in Hiſtoria operis, et littera Tua ad me ſcripta exponis, nullum igitur dubium ſupereſſe poteſt. Verum etiamſi non indicaſſes, ex Tabulis tuis, ubi integrae imagines ſunt, divinari et oſtendi facile potuiſſet: parerga enim illud punctum demonſtrant; *Mendacium igitur non eſt, quod protuli, cum id ipſum non modo conſcribere, ſed evidentiſſime indicare Tibi placuit.*

Antequam Hiſtoriam tui operis, utpote Ao. 1747. editam, legere potui, jam ex ipſis tabulis, Annis 1739. 1740. et 1741. impresſis, puncti optici, quod adhibueras, ſitum detexi, ducendo parergorum lineas parallelas, ex opticis règulis in unum punctum convergentes ad ſe mutuo ita, ut decuſſationum puncta invenirem: hac ratione horizontis altitudinem determinavi, praeſertim in Tab. Muscul. IX. et VI. et

 pun-

(*a*) Element. Matheſ. Univerſ. Tom. III.

puncti optici ſitum, quemadmodum adnotaſti, contra medium ſiniſtrae partis pectoris ſceleti, a parte anteriore delineati, vel dextrae a parte poſtica. Idem in Tab. Muſcul. II. quamquam lineae aedificii adjecti non exacte in unum punctum conveniant. In Sceleti Tab. II. informe parergum, neque horizontem, neque punctum opticum manifeſte exhibet: in aliis non nocet, quia irregularia objecta appoſita ſunt.

Parerga omnia id vitii in univerſum habere videntur, quod punctum diſtantiae, (ita vocant optices ſeu Perſpectivae periti ſpectatoris diſtantiam a Plano tabulae, ſuper quam Icon repraeſentatur) non coincidat cum illa imaginis viri, a Te ex diſtantia 40 pedum delineati. Oritur inde, neſcio quae confuſio, qua me expedire non potui, donec rationem ex Hiſtoria Operis Tui percepi. Leaenae figura Tab. Muſc. IV. et VIII. ideo non pone, ſed ante hominis imaginem picta apparet, quamquam propter umbrarum diſpoſitionem, et partes ab imagine occultatas, pone imaginem hominis haec monſtra collocata videantur.

Eam confuſionem non Tuo, ſed Caelatoris adſcripſi conſilio, quod etiam manifeſte indicas in Hiſt. Oper. pag. 6. col. 1. „ Artificem parerga adjeciſſe non ſolum, ut occurreretur inanitati ſpatioſioris „ amplitudinis Tabularum, ſed et ut *adſpectus blandior* eſſet, et figurae melius e tabulis eminerent. Primum ſane collimatum fuit egregie; plus juſto enim parergis exornatae ſunt Tabulae: ultimum admodum male, uti ſupra dixi. Qua ratione vero ſceleti figura, et hominis pelle et muſculis diverſis detractis, naſo auribus aliisque partibus abſciſſis, aſpectum habeat blandum, haud clare video? Multopere ſane erravit *Wandelaarius*, ſi unquam ſibi obtrudere potuit,

hor-

horribilem imaginis Tab. III. adſpectum blandiorem reddi potuiſſe, adjecta montis ignivomi figura, vel Rahinocerotum, quae animalia ſua natura informia, haud proſpere ab artifice expreſſa ſunt.

Parerga illa denique cauſſa ſunt, cur umbrae duriores factae muſculos, praecipue minores, obſcurent penitus. Monogrammata e contra, propter omiſſa ea omnia deterioris guſtus parerga, pulchriora videntur.

Repraeſentationes talium Objectorum abſque umbris in terram projectis, abſque parergis exhiberi debent, ita *Euſtachius* tabula ſuas clariores reddidit, ita etiam Tu Oſſium icones, excipio eas pedum, ſiquidem Tab. XXXIII. in Appendice, Umbra projecta, neglecto lumine reflexo, pedis ſuperficiem terminatricem confuſam efficit. Imitari etiam potuiſſet Caelator, quod in Elegantiſſimo Opere Anatomico, in uſum Pictorum et Statuariorum a Cl. BERNARDINO GENGA (*a*) edito, Peritorum omnium admirationem meretur. In Tabulis iis imagines ſolae exhibentur, neque obſtat ſpatioſa amplitudo, e contra aliquid grave in figuris detegitur, quod quidem in Tabulis tuis lineanibus elucet, ſed in reliquis deſideratur. Enitet in laudato opere, admirabili elegantia praeſertim Herculis Imago Tab. XXV. Laocontis Tab. XXXII. et Gladiatoris Tab. XXXI.

Ex iis omnibus igitur perſpicuum eſt, Illuſtriſſime Vir! etiam *ex tuo ſuffragio Pictorum more delineatas fuiſſe elegantes, quas edidiſti, imagines*, neque aliter potuiſſe fieri in reſponſione mea ad tuam Epiſtolam adnotavi.

Miror autem quam maxime, Te Architectorum methodi nullam in Operibus tuis feciſſe mentionem, et tantum Dioptrae, quae ad pictores per-

(*a*) Anatomia per uſo et intelligenza di diſegno, praeparata ſù i cadaveri, dal Dottor B. Genga, Regio Anatomico, con le ſpiegazioni et indice del Sigr. C. G. M. Lanciſi, Ao. 1691.

pertinet, niſi poſtquam me ita delineaſſe monuerim: in Hiſt. operis quidem mones „ Te feciſſe ut Architecti, qui, jactis fundamentis cer„ tis, ſuperſtruunt eis aedificium cum omnibus ſuis partibus, ſic te ſce„ leto, ut fundamento, appendiſſe musculos etc.: quod longe aliud quid indicat, quam Architectorum more delineare.

Quantum diſtet Tua methodus ab Architectorum, evidentius ex incomparabilis Alberti Dureri Tabulis circa proportiones hominum colligi poteſt, præſertim ex Lib. IV. Ubi figurae, ſtatuariis praeprimis inſervituræ, Architectorum methodum manifeſte exponunt.

Quod ad reliquas icones attinet, quas egregio tuo circa oſſa foetuum libro adjeciſti, hae, utpote parvae, et ad quarum objecta axis opticus ad normam dirigi poterat, non indigebant tanta cura. Haud dubito, quin multum temporis in ordinandis majoribus figuris conſumpſeris: inficias etiam non eo, quin menſuratae fuerint minores, quantum potuit fieri: verum Architectorum modo neutiquam, quemadmodum in multis conſpicuum eſt.

Ne tamen me id feſtinanter adſevera ſe putes, obſecro, ut iterum examines oſſiculorum auditus omnes figuras, tam in Muscul. Tab. XI. quam in Annotationibus Academicis; multum fallor, niſi haec omnia Tibi latiora, quam revera ſint, delineata videantur? etiam os hyoides etc.: ratio eſt, quod pictores objecta, quae minora ſunt diſtantia centrorum pupillarum oculorum, ultra diametrum conſpiciunt, et ſemper latoria, quam ſint, repraeſentant: qui error etiam circa objecta majora vix evitari poteſt, ubi duobus oculis ea prope intuemur. In Tab. oſſium Hum. I. hi defectus conſpicui ſunt, praeſertim fig. I. in qua foramina optica Q. Q. latiora ſunt, quam in fig. II. Tab. III. *v*, *v*, vel Tab. V. fig. VII. O. O. Etiam latitudo inter oſſa plana O. O. major,

quam

quam Tab. V. fig. III. et IV. Maxilla inferior ſimiliter latior ab anteriore parte repraeſentata eſt, quam in Tab. II. fig. III. ubi ab inferiore conſpicitur.

Paris quarti foramina denique Tab. V. fig. VII. Q. Q. eadem de cauſſa magis diſtant à ſe invicem, quam Tab. III. fig. II. VV. ubi directe inſpiciuntur.

Scripſi in mea praefatione, defectus inde natos praecaveri non poſſe, praeſertim non ab iis, qui a Pictoribus ſuis penitus dependent. In reſponſione declaras aperte, *Wandelaarium* ſemper tuo uſum fuiſſe conſilio: et in praefat: Libri de ſceleto Humano, *artificem a Te didiciſſe circino et regula uti:* de ea re nullus dubito, neque etiam quaeſtio movetur: ſed hac de re agitur, utrum ex Tua, licet prudentiſſima, methodo, errores quidam ex Optices natura neceſſario profluentes irrepſerint, nec ne? Reſpondes in citata praefatione, *operae pretium non eſſe Geometricam accurationem conſequi, quia momentum in his non habent:* Ita ne judicas? cur igitur in Hiſtoria operis tam enixa curâ, et tam cumulate narras, et deſcribis Chartae madidae extenſionem ſub praelo? cur modum delineandi ſeu transferendi figuras ſuper tabulam aeneam? Lectoris ſane parum intererat, utrum Wandelaarius creta illiniendo picturae dorſum id efficiebat, an alio modo? a caelatoribus enim inprimis hodie, etiam eo tempore, facilior methodus uſurpabatur. Tantam in deſcribendo delineandi modo adhibes prudentiam, ac ſi de medicinae ſalute ageretur; et moleſtum Tibi eſt, ubi de ſitu vero, de figura partis cujusdam agatur, quod alius non errorem, ſed defectum ab arte Apellea pendentem, indicat?

Contuli ſaepe ſceletos, quos ſuis ligamentis nexos ſumma, qua potui, induſtria paraveram, atque in ſitu naturaliſſimo collocaveram, cum Tuis

Iconibus: conatus etiam ſum, ut utilior meis eſſem Auditoribus, ſitum, quem ſceleto dediſti, imitari, verum deſii, quia nulla theca eum ita compoſitum commode excipere potuiſſet. Paravi virilem perfectiſſimum Europaeum, et Afrum, ſervo etiam femininum ſceletum, et infantum varios, naturalibus vinculis unitos, membris tamen ita compoſitos, ut excepto brachio cum tuo fere conveniant. Ita eos conſpexi, ut axis opticus ad normam incideret in unum quodque punctum examinandum, obſervavi ſemper par foraminum opticorum in Tabulis tuis nimis depreſſum, claviculas nimis rectas, ſcapulas nimis humiles etc. etc. etc. Quos omnes defectus, licet magni momenti eſſe nequeant in Medicina et Chirurgiâ, inde ortos putavi, et adhucdum arbitror, quod partes illae ſupra horizontem, ſeu Dioptrae Tuae centrum, fuerint poſitae.

Ubi vero attente conſiderabam pelvis amplitudinem et iconismum, tum ibi correctos errores, ex perſpectiva natos, praecipuos, non tamen omnes ſublevatos obſervavi: os coccygis enim deſcendit in Tab. I. ſceleti ſub commiſſuram oſſium Pubis, quod neutiquam facit, ſi Architectorum more pelvim contemplamur.

Credibile etiam mihi videbatur, pedum icones correctas fuiſſe, poſtquam Dioptrâ primae imaginis monogramma factum fuerat. Offendit vero Tab. IX. parergon valde, quia deformis ille Stylobata, ſeu ejus baſis tam clare ſcenographiam commonſtrat.

Verum pudet me plures detegere artis defectus, invitus etiam, et ad cauſſam meam dicendam compulſus, luci eos expono; Et ſi omnes aperirem, tam parum, Vir Celeberrime! hi tuam obſcurarent gloriam, quam ſolis corruſcantis fulgorem, aliquot maculae?

Non Te erraſſe dixi, non negligentiae accuſavi, ſed artem pictoriam,

am, pictoresque: admirabor ſemper excellentiam, perfectionemque Tabularum tuarum; ſine vana praedicatione forſan adfirmare poſſum, me magis ceteris de earum laudibus judicare poſſe. Tantam etiam gloriam in iis tuliſſe mihi videris, ut Tabulis Tuis, Zeuxis verſum ſubſcribi ſummo jure poſſe exiſtimem: ſcilicet.

Inviſurum aliquem facilius, quam imitaturum.

§. II. Ad alteram partem demonſtrandam accedo, Euſtachium juxta optices regulas ſuas depinxiſſe, vel exhibuiſſe imagines integras, et alias paſſim, *cujus nihil in ejus tabulis, quod ſcias, reperiri*, in Epiſtola tua notas.

Examinabo ſingulas. In Quatuor prioribus Euſtachius propter parvitatem Optices regulas neglexit, etiam orificia vaſorum ſupra et infra repraeſentavit: in iis etiam nullius momenti erat vel architectorum, vel pictorum, ultima cura. Ejus naturae etiam ſunt Tab. V. VI. VII. et VIII.

In Tab. IX. optice manifeſte obſervata eſt, Cerebri ſuperficies enim ſumma, utpote ſuper horizontem, occultatur, dorſum pedis integrum, quia infra eam eſt, conſpicitur: horizon proculdubio in medio imaginis.

Tab. X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI. XXVII. XLVI. XLVII. non indigebant ea arte: videtur axin opticum, in omnibus iconibus, ſeu punctum viſus, ad uniuscujusque medietatem direxiſſe, et quidem ad normam.

In Tab. XVII. figuram primam oblique intuitus eſt, etiam figuram ſecundam; ſecus enim cerebellum tam alte adſcendens non depinxiſſet.

xiſſet. In catagrapho capitis, quod brevi, ſi tempus ſavet, editurus ſum, haec differentia magis erit conſpicua.

Figura ſecunda Tab. XVIII. egregie, quod adnotaveram, comprobat; etiam fig. 1. 3. 4. et 5. quae ex ſecunda depromptae paululum auctae repraeſentantur. Si quis animum attendat ad ſpinae figuram et lamellarum cartilaginearum circulos adſcendentes, atque ad cerebri baſin, percipiet ſubito, punctum opticum, ſeu principale, ad ſupremas thoracis vertebras eſſe directum: Baſis cerebri ideo abbreviata eſt, et quidem multopere; Pons Varolii etiam, ſeu eminentia annularis praeter naturam curta: diſtantia inter eam et corpora candicantia nimis parva. Et quod multo magis in oculos incurrit, Nervorum origines idcirco non accurate in conſpectum veniunt. Quae omnia, pace tua dixerim, Vir Celeberrime! ſummam tuam effugerunt induſtriam: nam in Editione prima, p. 66. et altera p. 103. S, S. nec non p. 99. f. *Tertium par nervorum cerebri juxta priorem partem eminentiae annularis oriens*, ſcribis. Quamquam manifeſtum ſit, ex interioribus partibus crurum medullae cerebri oblongatae oriri: quae crura in Euſtachii Tabula, propter perſpectivae regulas nimis ſtricte obſervatas, abſolute in conſpectum venire non potuerunt.

Similem errorem ex optice oriundum non animadvertiſti circa originem Nervi quinti paris, quam e latere eminentiae annularis deducis, quum e parte veluti media cruris medullae obligatae cerebelli oriatur, quemadmodum in Tertio Dem. Anat. Pathol. Libro fuſius exponam.

Septimi paris portionem duram e priori parte lateris externi corporis olivaris pag. 104. *aaaa.* deducis, et mollem a lateribus corporum olivarium *bb.* quum diſtincte ex inferiore parte eminentiae annularis oriantur, ſeu a poſtica parte crurum cerebelli, a latere ventriculi quarti.

Ad-

Addidi aliquot ſiguras, ut demonſtratio mea omnibus clara eſſet, et evidentiſſima.

In Prima figura, characteres I, C. A. F. G. K. N. catagraphum exhibent, quod ſuper caput ſceleti, juxta medietatem ſectum, hominis adulti, eleganter conformati feci, ut forma et decurſus baſis cerebri atque medullae oblongatae imitari poſſem exactius. A. poſterior eſt proceſſus clinoideus. ABC. ſella turcica, BCDE. ſinus oſſis ſphoenoidis ſiniſter. ADF. baſis ejus, et unio cum oſſe occipitis, ad foramen magnum excurrente F. F. G. foramen magnum, G. Condyli prominentia. H. proceſſus tenuis, ubi foramen opticum, I. criſta galli. DK. vomeris pars poſterior. LMN. proceſſus pterygoideus, cujus N. hamulus, et M. ala. KO. os palati, et maxillare. O. Dens molaris ultimus.

Delineavi etiam Fig. 2. Cerebri baſin et praecipue medullam oblongatam, quousque ſcopo noſtro inſervire debeat.

Groningae A°. 1765. publice in octogenarii cadavere, quod juxta longitudinem per medietatem a capite ad pelvis extrema accuratiſſime diviſeram, Cerebri, cerebelli, et reliquorum viſcerum verum ſitum demonſtraturus icones duxi integras, quarum unam pro parte fig. 1. catagraphice exhibui. H. Q. a, b, g, h, i, Fig. 2. medullam oblongatam e directo viſam exhibui; utramque ita diſpoſui, ut partes ſingulae ſibi respondeant.

P. Q. vero planum deſignat, lineae propenſionis parallelum, ad quod radii diverſi normales ducti ſunt, ac ſi quis ex W. oculum lente deprimendo verſus X. delineaviſſet omnes nervos, et eminentias &c.

Veram autem nervorum originem exhibent. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. In Fig. 2. et 1.

1. 2. 3. &c. paria nervorum.

a. infundibulum. *b*. glandula pituitaria. *c*, *c*. eminentiae candicantes. *d*, *e*. crura oblongata cerebri. *f*. cerebellum. *g*, *h*. vero altitudo eminentiae annularis. *ii*. corpora pyramidalia; *kk*. corpora olivaria.

Euſtachium juxta optices regulas delineaſſe, *demonſtro* hoc modo. Intueatur aliquis architectorum more cerebri baſin, dirigendo oculum verſus planum P. Q., ita ut W. *c*. P. rectus ſit; et ita progrediendo pergat in X. usque. Si RS. planum eſt, ſuper quod delineabitur, erit diſtantia eminentiae candicantis, ab annulari proceſſu, *c*, *d*, ſemper aequalis. *c*. *d*. in quocunque intervallo inter W. et objectum R. S. collocetur. ita et *h*, *i*. et omnia puncta viſibila inter *c* et *i*.

Ubi vero ſpectator oculum inferius applicat in V. poſito plano T U, ſuper quod delineatio inſtitui debet; evidens eſt, ea omnia, quia radius V, *c*. tria puncta *c*, *d*, *e*, *g*. comprehendit, in unico puncto *c*, inter T. U. apparitura.

Ponamus in Fig. 3. integram iconis ſcenographiam juxta optices regulas eſſe ductam, quemadmodum ex lineis parallelis, *α*, *a*. *δ*, *c*. patet; Dico, tum nervos Tertii paris apparituros contiguos eminentiae annulari, in *δ*. ut et eminentias candicantes. 2°. Quintum Par non ex loco vero, ſed e margine eminentiae ejusdem ortum, appariturum. 3°. Septimum par ex olivari corpore. Et 4°. Sextum par ex unione corporum pyramidalium et olivarium.

Conferatur itaque Euſtachii fig. 2. Tab. XVIII. cum noſtra tertiâ, juxta perſpectivae regulas ſcenographice ductâ, atque adeo ſimiles inter ſe comperientur, ut nullum amplius dubium ſuper eſſe poſſit, quin juxta optices regulas ducta ſit Euſtachii figura. Q. E. D.

Co-

Coroll. Manifeſtum ſimiliter inde eſt, cur origines nervis, quales non habent, tributae ſint.

Euſtachius non erravit, nam ita repraeſentavit nervos, quemadmodum debuit: Tu vero erraſti, quia videbaris tibi probe noſcere, eum perſpectivam, quam manifeſte adhibuerat, non uſurpaſſe. Quod Martinius p. 173. etiam non attendiſſe videtur.

Dabo in Tertio Libro Demonſtrationum Anat. Pathol. Icones baſis cerebri, et veras nervorum origines, quoniam nullibi, quod ſcio, accurate traduntur, Williſius, enim Vieuſſenius, Ruyſchius, Collinſius, Ridlejus, Le Cattus, Hallerus, verbo, quotquot conſulere mihi contigit, in hac re gloriam non tulerunt.

Quamquam exemplum quod prodidi, omnino ſufficere videatur, reliquas tamen tabulas percurram, ut clariſſime videas, non modo in XVIII. Tabula, ſed et aliis punctum viſus fuiſſe adhibitum.

In tab. XIX. punctum opticum manifeſtum eſt inter lumbos et thoracem, ſecus os coccygis ſupra os pubis conſpici non poſſet: etiam ſummae coſtae adeo horizontaliter non eſſent delineatae, neque partes ſub maxilla ſitae eſſent viſibiles; neque facies ea ratione depingeretur.

Notandum autem tabellas, ſeu baſes quadrangulas, quibus imagines inſiſtere videntur, non ab Euſtachio, ſed ab imperitiſſimo quodam adjectas eſſe.

Confer quaeſo Tab. XX. cum Tab. Tua ſceleti ſecunda, et ex claviculis, ſcapulisque facile videbis, eas, quia ſupra horizontem ſunt, adeo attolli.

In Tab XXI. XXII. XXIII et XXIV. quidem punctum opticum non adeo conſpicuum eſt, quia nullae cavitates exhibentur, verum ex axillis, et oſſis ſacri atque ani musculis, ſatis patet depresſius eſſe, quam in prioribus.

In

In Tab. XXV. punctum illud in medium corporis eſſe directum, declarant pedum, axillarum et faciei picturae.

In Tab. XXVI. altius poſitum eſt, etiam in XXVIII, quod admodum evidens eſt ex clavicularum ſitu; in Tab. XXIX. dubium. Depreſſius autem in quatuor ſequentibus: altius in XXXIV. XXXV. ruditer in XXXVI. atque iterum depreſſius; ita etiam in XXXVII. et ſubſequente.

In quatuor capitis iconibus inferioribus Tab. XLI, praeſertim ex XIII. punctum opticum valde conſpicuum eſt.

Tabula XLII. ordinario pictorum more facta eſt, in Tab. XLIII. ſupra lumbos diſpoſitum fuit punctum opticum, quamquam tabella pedibus ſuppoſita id indicare non videatur: egregia vero mihi videtur in ea clavicularum poſitio, quemadmodum et in fig. I. Tab. XLIV.

In Tab. XLV. fere in eodem loco.

Videor itaque mihi etiam in Tabulis Euſtachianis comprobaſſe punctum opticum, erroresque haud exiguos, qui praeſertim circa nervorum origines maximi ſunt momenti, quorumque apud Euſtachium mentionem factam offendiſſemus, ſi, quod Tecum omnes periti exoptant, ejus commentarii ad nos perveniſſent.

§. III. Non poſſum non, quin et id paulo uberius exponam, quod multis in caſibus vulgaris pingendi modus Tuo, licet accuratiſſimo, anteponendus ſit. Ago de iis iconibus, quae res, uti apparent, exhibent: Nam ubi quis crus, vel brachium diſſectum ita delineat, ut quod conſpicit reddat, aponeuroſes omnes exhibebit, quas in Tabulis tuis fruſtra quaerimus: Bicipitis, et pectoralis adumbraſti pro parte, faſciam latam femoris nullo modo, neque vaſtorum aponeuroſin patellam ſuperadſcendentem, neque inſignes eas tendinoſas propagines,

nes, quae a tribus tendinibus ſartorii, gracilis, et ſemitendinoſi ortae ſe jungunt cum ſurae denſiſſima aponeuroſi. Juxta methodum, quam ſecutus es, impoſſibile erat eas omnes exacte tradere, quamquam etiam et harum partium cognitio directe ad muſculorum hiſtoriam pertineat, et medico perutilis ſit.

Sternohyoideum, et ſternothyroideum Tab. XI. fig. 39. et 44. ita exhibuiſti, ut haud facile intelligantur, niſi quis ſummopere attendat, ſibique imaginando repraeſentare poſſit, os ibi eſſe reſectum. Cur non a parte interna eorum, quemadmodum aliorum depinxiſti origines? veluti Triangularis ſterni etc. Idem de levatoribus ani ferendum eſt judicium.

Illi, qui quod occurrit exacte imitantur, ſed ita, ut oculus ad normam intueatur objectum, naturale quid in ſuis tabulis exprimunt, quod in tuis, praeſertim majoribus fere omnibus, deſiderari mihi videtur. In iis ſummi ſemper Anatomici perſpicaciam, et ingenii acumen magis admiror, quam Artificis prae aliis praeſtantiam. *Wandelaarius* ſi pro *Veſalio* figuras duxiſſet, deteſtabiles produxiſſet, ſi pro *Bidloö* lapide duriores; et nullus dubito, quin, ſi Tibi licuiſſet *Laireſſei* arte uti, non modo quales nunc, quoad disciplinam anatomicam, accuratiſſimas edidiſſes tabulas, ſed quoad pingendi artem et caelandi elegantiſſimas. Tecum vero omnes, qui ſano utuntur judicio cenſebunt, ſi alterutro eſt carendum, rerum, quae exhibentur, veritate ac perſpicuitate, aut arte, qua exhibeantur, carendum potius arte.

Euſtachianas tabulas ideo reliquis palmam praeripere, ſummo jure judicaſti.

In Cheſeldianis Tabulis oſſium aliquando admirabilis eſt caelatura, et elegans delineatio objectorum praeſertim minorum: nulla vero in

praecipuis proportio, nulla exactitudo. In pretioſis Cl. Suei Tabulis Monröo dicatis, non modo ſimiles defectus, ſed et durities, vehementer obſtant. In aliorum Tabulis, quorum nominibus parco, tanta regnat confuſio, tanta obſcuritas, ut, quid repraeſentent, conjectura potius, quam contemplatione, conſequi valeas. Singulorum tamen laudanda eſt induſtria, ſiquidem corporis noſtri ſtructuram, ſumma demum difficultate eruendam, conſpicuam reddere tentarunt, eamque ob voluntatem honore ſuo minime fraudandos eſſe, exiſtimo.

§. IV. In Demonſtr. Anat. Pathol. Lib. 2. Cap. 1. pag. 4. Col. 1. animadverteram, figuram, quam muſculi ſphincteris ani externi dederam, cum Hiſt. Tua Muſc. exacte convenire, cum fig. 36. Tab. Muſc. XII. non item: de ſumma Tua in deſcribendis corporis humani partibus ſollertia nullomodo dubitans, perſuaſusque ex optices legibus differentiam talem evenire potuiſſe, eam caelatori tribui: et quidem eo libentius, quoniam ne quidem ſuſpicari poteram, Te Naturae libertatem, ſemel vel iterum obviam, in iis exprimere voluiſſe tabulis, *quae* juxta monitum in Hiſt. operis pag. 6. col. 1. datum, *muſculos*, *quales frequentius occurrunt*, *exhibent*. In exploratione Tab. XII. ita ejus figuram et in perinaeo evaneſcentem caudam explanas, ac ſi ſemper. Didici igitur hac occaſione, eam imaginem non omnibus, ſed alicui corpori convenire. Concedo: nam menſe Decembris anni praeteriti, in robuſto corpore perinaei muſculos iterum perveſtigans, ſimile quid vidi.

Dimenſionem, quam, ad perpendiculum inter transverſas duas a perpendiculo ad angulos rectos procedentes factam, Architectorum morem vocas, neutiquam convenire in ſuperiori hujus epiſtolae parte, monſtravimus.

In mea deſcriptione tantummodo cauſſam differentiae, quae perſpicua adeo

adeo eſt, probabilem reddere conatus ſum: excuſari tamen poteſt modus, quem uſurpaſti.

Accidit etiam haud raro, ut quidam muſculi, licet non ſemper, ſaepius tamen adſint, quam abſint, adeo ut naturaliter adeſſe jure quodam dici mereantur, v. gr. portio illa muſculi Iliaci, quam Winſlowus *Tr. des muſcles.* § 472. iliacum parvum vocari poſſe adnotat, et cujus iconem tamen non exhibuiſti, quamquam in Hiſt. Muſc. ejus mentionem feceris, et in omnibus fere corporibus, paucis exceptis, utriusque ſexus eam invenerim.

Adnotare idem licet circa calcanei duos ſinus, quibus tali caput excipitur, quos in libro de oſſibus Corp. Humani, 1726. edito §. 215. p. 194. non modo exacte deſcribis, ſed Veſalii ſuffragio confirmas. Duos ſimiles Bidlous depinxit, duos Monrous *Anat. of the Bones and Nerves.* 1758. p. 295. enumerat. In Tabula vero oſſium XXIX. fig. 2. 6. *b.* unum ſinum oblongum depingi curaſti, atque in Lib. de ſceleto Hum. p. 303. ſinum unum oblongum deſcribis, quem tamen in aliis ſeparari admones. In libro de oſſibus C. H. p. 3. § 7. recte adnotas, illa deſcribenda eſſe, quae ceterorum norma eſſe poſſint: ita etiam in Lib. de ſcelet. H. p. 15. § 3. rogare cogor, unus, num duo, ſinus naturaliſſime adſint? Cheſeldenus unum ſinum Tab. XXIX. fig. IV. depingit. D. Ita etiam Cl. Sue in Oſteol. Tab. XXV. fig. 1. B. B. Winſlowus *Tr. de Os ſect.* §. 201. ſimiliter unius mentionem facit. Magnum vero numerum calcaneorum ſervo, in quibus crebrius duo ſinus obvii ſunt, quam unus.

§. V. Tranſeo tandem ad Annot. Acad. Lib. VI. Cap. XIII. Ubi ſummo adnotas jure, Te pati non poſſe, quod tibi viventi adſcribatur, quod non modo non ſcripſiſti, ſed quod in mentem non venerat. p. 153.

 Fa-

Fateor, Vir Celeb. unumquemque optimum ſuorum verborum eſſe interpretem: gaudeo quam maxime, quod tuo ſuffragio confirmare placuerit, quae, ut methodus Raviana Calculoſos curandi eſſet evidentior, propoſueram.

Non ego, non Sharpius, ſed omnes, qui bene de re Chirurgica meriti ſunt, Morandus, Le Dranus, Foubertus, omnes uno ore confirmant, modo, quem Ravio tribuis, calculoſos nulla ratione curari poſſe. Ita etiam Heiſterus p. 965. et reliqui in Lib. meo II. citati.

Edidiſti A. 1725. Ravianam methodum; Cheſeldenus fruſtra laboravit, ut eam inſtitueret; Morandus ipſe, *Mem. de l' Acad. des Sciences.* 1731. 8°. dubitat p. 221, an quidem methodus a Te Ravio adſcripta, ejus eſſet? Foubertus ſimiliter non intellexit, quae de ea methodo ſcripſiſti, ſecus enim nunquam de vera incidenda veſica cogitasſet. Felices fuiſſent Chirurgi, feliciores aegri, ſi tibi placuiſſet novum lumen deſcriptioni a Te datae accendere! Id certum eſt, omnes credidiſſe proſtatam incidendam non eſſe, quia clariſſime indicas pag. 15. *Cervicem veſicae non debere incidi*, quam tamen proſtata amplectitur, *ſed ipſam veſicam proxime cervicem ejus* etc. quod Chirurgis omnibus obſcurum adeo viſum fuit, ut omnino non intellexerint.

In Lectionibus tuis occaſionem ſaepius habuiſti interpretandi, quae edideras, ſi ita placuiſſet.

Chirurgi igitur ſemper fuiſſent dubii, niſi hanc methodum evidentius ob oculos poſuiſſem, monſtraviſſemque phyſice impoſſibilem eſſe.

Gaudeo idcirco, mihique gratulor, et artis Chirurgiae Cultoribus, quod ex meo impetu dubium id penitus ſit ſublatum: ex-

op-

optavi etiam, Te ut explicares plenius. Faciendum itaque erat, quod feci Te Vivo, ut perſpicaciores fieremus; faciendum erat Te vivo, ne poſt obitum memoriam tuam, quae poſteris medicis omnibus gratiſſima erit, injuria afficere voluiſſe viderer, quod piaculum eſſe exiſtimo.

Vale, Anatomicorum Princeps! orbemque litteratum, Studiumque inprimis Medicum induſtria Tua excole, et mihi fave!

E. Lancumano
a. d. XXII. *Aprilis.*
MDCCLXVII.

Celeb. B. S. ALBINI litterae, quas, poſtquam Demonſtrationum Anatomico-Pathologicarum Librum Primum acceperat, ad me miſerat, Belgice conſcriptae, et a me, qua potui cura, latine redditae.

Wel Edele Hoog geleerde Heer.

Ik geeve my de eere UWHG. te danken voor het aangenaame preſent, hebbende uytgeſtelt zulks te doen, op dat het nevensgaande, dat op de pars was, te gelyk zoude konnen zenden; waar van het afdrukken langer aangeloopen is, als men gedagt had. Ik heb veel obligatie voor den onverdienden lof, den welken UWHG. my wel heeft willen geeven. Dog kan niet naalaaten myne verwondering te kennen geeven, dat UWEHG. my verzekert, dat de afbeeldingen van Euſtachius, ende myne, volgens de gewoone wyze der Schilders, uyt een oogpunt verbeeld zyn: waar van men evenwel in de figuuren van Euſtachius, myns weetens, niets vind:

En wat de myne betreft, het is waar, zo men wil, dat de Scelet-

Nobiliſſime ac Doctiſſime Vir.

Gratias tibi ago pro munere, quo me honoraſti, quas diſtuli referre, ut hunc (de ſceleto Humano) librum, qui ſub praelo erat, ſimul mittere poſſem, cujus impreſſio diutius, quam praeviſum fuit, protrahebatur. Multum me tibi obſtrictum cenſeo pro immerita laude, quam mihi impertiri voluiſti. Verum non poſſum non meam declarare admirationem, quod adſeveras, icones Euſtachii et meas, Pictorum more, ex puncto optico eſſe ductas: cujus tamen rei nihil, quod ſciam, in Euſtachianis figuris reperitur:

Et quod ad meas adtinet, verum eſt, fateor, ſceletos et conſe,

ten , en gevolgelyk ook de muscelen , die op dezelve gebragt zyn , uyt een oogpunt gemaakt zyn: dog geenzints naa der Schilderen wyze van eenen korten afſtant: maar van eenen afſtant van veertig voeten, die in deezen genoegzaam gelyk is aan eenen oneindigen, dat is aan der Architecten wyze, op eene oneindige kleinte naa. Ik heb deezen afſtant voor de geheele beelden verkooren, om de zelve te vertoonen zoo als in het generaal gemakkelyk gezien konnen worden. Het geene van eenen oneyndigen afſtant niet kan worden; en op dat deſelve teſſens zoo naa aan der architecten wyze verbeeld zoude zyn, dat de kleine differentie nergens eenigſints hindere; en wel te minder, omdat evenwel meeſt alle deelen in een ſcelet, en in een met muſcelen omhangen, min of meer verkorten, wanneer al precies naa der architecten wyzen gemeeten, en verbeeld worden.

En indien ik verzekerd had,

ſequenter etiam musculos , qui ſuper eos delineati ſunt, ex puncto optico eſſe depictos, verum non Pictorum more, ex parva diſtantia: ſed ex diſtantia quadraginta pedum, quae in hoc caſu fere aequalis eſt infinitae, id eſt, ſecundum architectorum methodum, ad infinite parvam differentiam. Hanc pro integris imaginibus diſtantiam elegi , ut eas repraeſentarem , quemadmodum in univerſum facilius conſpici poſſent, quod ex infinita diſtantia fieri nullo modo poteſt. Et ut ſimul methodus, qua delinearentur, quam proxime cum ea architectorum coinciderit, ita, ut parva inde nata differentia nulla in parte, aliquo obſtaret modo; et quidem eo minus, quia omnes fere partes in ſceleto, et in ſceleto appenſis musculis inſtructo, plus vel minus abbreviantur. Licet accuratiſſime architectorum more menſurentur, et depingantur.

Immo, ſi adſeveraſſem, icones meas

dat naa der architecten gemaakt waaren, zoo zoude ik het iemand te raaden, en te toonen konnen geeven, dat niet zoo gemaakt zouden zyn; al had hy daar by de origineele levensgrote tekeningen, en de beenderen, waar naa dezelve gemaakt zyn.

Immers ſoude hem het regt op en neder, of min of meer ſchuyns ſtaan der deelen in onſeekerheid houden.

Door deezen afſtant verkorten de deelen zoo weinig meer, als door eenen oneyndigen, dat het ter ſaake niet doet, immers niet, dat het voor eenen erreur gehouden kan worden.

En ik heb 'er gebruyk van ge maakt niet afhangende van den Tekenaar, maar deſelve heeft, na gemeen overleg myne verkieſing ſtiptelyk uitgevoert.

Alle myne andere afbeeldingen ſyn wel ſeeker naa der Architecten wyſe gemeeten, en verbeeld. Synde ſulks de eerſte grondſlag geweeſt, die ongeloofelyke en

meas architectorum methodo fuiſſe exaratas, cuivis divinandum oſtendendumque committere auſim, non ita fuiſſe factas, etiam ſi ad manus haberet icones magnitudinis naturalis, et oſſa, ad quae factae ſunt.

Erecta nimirum partium poſitio, ſeu plus vel minus obliqua, eum ſuſpenſum teneret.

Hac diſtantia partes non multo magis abbreviantur, quam infinita, ita ut ad rem non faciat, ſaltem non, ut pro errore haberi poſſit.

Atque hac methodo uſus ſum, nulla ratione dependens a Pictore, ſed, in re communi conſilio librata, meam ſententiam accurate ſecutus eſt.

Omnes meae reliquae icones quam certiſſime architectorum methodo menſuratae, et delineatae ſunt: idque primum fuit fundamentum, quod incredibilem laborem

aanhoudende moeyte, en opletten-heid gekoſt heeſt; blykende die wyſe ook klaar uyt de volheid der verbeelde deelen, als by voorbeeld van de eerſte figuur van het bekkeneel.

UWEDHG. ſal het my, hoop ik, te goede houden, dat ik myne afbeeldingen niet gaarne by myn leeven, en als met ſtilzwygende toeſtemming voor anders gemaakt ſoude laten paſſeren, als waarlyk ſyn.

Ik heb niet konnen afſyn in de voorrede van het nevensgaande boek eenvoudig te verhaalen hoe myne figuren gemaakt ſyn, en UWHGL. ſal beſt ſien hoe ſyne verſekering te remedieren, ſynde het niet te denken, dat UWHGL. eene *onwaarheid* op ſyne naam ſoude willen laaten blyven. Ik neem te veel deel in UWEDHGL. prosperiteit, geevende my de eere met alle hoogagting te zyn,

Wel Edele Hoog geleerde Heer,
UWEHGL. *ootmoedige Dienaar*
B. S. ALBINUS.
Leyden den 17 *December* 1762.

rem, et attentionem requiſivit, quemadmodum evidenter ex plenitudine partium expreſſarum, patet, exempli gr. ex prima cranii figura.

In bonam partem ſpero accipies, quod non lubenter meas icones, dum vivo, et tacito conſenſu, alia ratione factas, quam revera ſunt, haberi velim.

Non potui igitur non, in praefatione hujus libri praeterire enarrationem methodi, qua meae icones factae ſunt; atque tu ipſe inde intelliges facile, qua ratione tuam emendabis aſſertionem, quia vix credibile eſt, te *Mendacium* tuo nomine editum diutius ferre poſſe. Nimium ſane mihi tua prosperitas cordi eſt, qui mihi honori duco, quod omni reverentia ſim,

Nobiliſſime et Doctiſſime Vir,
Tibi Devotiſſimus ſervus
B. S. ALBINUS.
Leidae a. d. 17. *Dec.* 1762.

Tulit Celeb. B. S. ALBINUS a me hoc reſponſum, et Demonſtrationum Anat. Path. alterum librum.

Weledele Hoog Geleerde Heer

Het geſchenk, 't welk UWED. my, volgens de dagtekening, den 17 Dec. 1762. hebt gelieven toe te ſchikken, is my eerſt geworden den 8 April 1763. Ik zoude niet naagelaaten hebben UWEDL. onmiddelyk voor het zelve te bedanken, indien niet myn Boekdrukker dit twede ſtuk tot nu toe opgehouden hadde, ſchoon alles hem in het net geſchreeven gezonden was in Nov. 1762. in hoope dat UWE. dit tweede ſtuk als een teken van myne hooge achting zal aanneemen.

Het ſmerte my te zien uyt UWED. brief, dat UWE. myne opmerking over de wyze van tekenen zoo euvel opnam. Ik verklaare nimmer voorneemens geweeſt te zyn iemand, hoe genaamd, te kwetzen, en veel minder eenen man van UWE. uytmuntende verdienſten: Het behoort evenwel my vry te ſtaan waarheden te opperen, wanneer

Nobiliſſime ac Celeberrime Vir!

Munus, quod 17 Dec. 1762. mittere placuit, die demum 8 April 1763. ad me venit, officio ſecus non defuiſſem, ſummas tibi protinus gratias agendi, niſi Typographus, in altero Dem. Anat. Path. libro edendo, ad hunc usque diem moras injeciſſet, quamquam jam menſe Nov. 1762. eum nitide conſcriptum tradidiſſem. Rogo, ut hunc alterum librum in ſummae meae venerationis teſſeram accipias.

Summo cum dolore ex litteris tuis percipiebam, te meam obſervationem, circa delineandi methodos, tam aegre tuliſſe: Teſtor, me ea neminem laedere voluiſſe, et multo minus Te, Virum Egregium: mihi tamen ſolutum eſſe debet, veritates proferre, ubi earum intereſt, aut elucidationes inde profluere queant.

er aangelegen is, of opheldering uyt kan voortvloejen.

Ik erkenne gaarne, nimmer ſiguuren gezien te hebben, welke by die van UWED. te vergelyken zyn, ik heb 'er roem van gemaakt dit honderd, jaa duyzende, maalen openlyk te verklaaren; ik doe het nog, en zal het blyven doen, zoo lange ik my verwonderen mag over UWED. uytgewrogte werken.

Id lubenter confiteor me nunquam ullius icones vidiſſe, quae ante tuas oſtenſae oculos teneant: Id centies, immo millies, in publicis meis lectionibus palam facere mihi gloriosum putavi, id quotidie ſacio, et nunquam non faciam, quam diu elaboratiſſimos tuos libros admirari liceat.

Ik houde de afbeelding van het Diaphragma in UWE. plaaten voor het grootſte meeſterſtuk uwer figuuren; daar in heeft UWE. myns oordeels UWE. vernuft, doorzigt, en het verhevene van UWE. kennis boven allen anderen getoont.

Diaphragmatis figuras in Tabulis tuis reliquarum magiſtras eſſe duco, in iis Tu, meo judicio, induſtriam, ingenii acumen, et ſcientiae prae aliis ſublimitatem explicaſti.

Myn pryzen zal, nog kan UWE. verdienſten, en roem niet vergrooten, zoo min als myne opmerking dezelve kan verkleinen; alleen oordeele ik zoo ſcherp eenen brief, als die van UWE. is, niet verdiend te hebben, en daar over beklaage ik my zeer.

Laudes quas tibi do, fateor, merita tua, et celebritatem amplificare haud poſſunt, quemadmodum haec mea animadverſio iis nihil unquam poterit detrahere, verum tam acerbas literas, quales tuae, non meruiſſe arbitror, et de iis valde doleo.

Te meer, dewyl ik nimmer tot de zwakheid zal vervallen met twiſtſchriften anderen te verveelen.

Het remedieren van myne verzekering, zoo als UWE. het noemt, koomt my voor geheel onnoodig te zyn, omdat ik wezenlyke waarheden, die gegrond, en aan te toonen zyn, gezegd hebbe: van dewelke ik nog overtuygd ben, en welke lieden, in de tekenkonſt ervaaren, zien, en beoordeelen konnen. Het vermindert ook UWE. roem niet, wanneer ik zegge, dat UWE. groote figuuren een oogpunt hebben, 't welk UWED. zelve toeſtemt, en waarlyk zoo groot een beſtek konde niet anders aangelegd worden. Die veranderingen nu, die daar uyt voortvloejen, konde UWED. niet vermeiden: in de kleine figuuren over de beenderen der kinderen enz. koomt deeze opmerking niet te paſſe.

In de Tafelen van Euſtachius, te weeten die, welke het geheele lighaam verbeelden, is het oog-

Eo magis, quia nunquam tam abjecti ero ingenii, ut alios per lites toedio afficiam.

Correctio meae obſervationis, quemadmodum tibi eam vocare placet, mihi videtur prorſus ſuperflua, quia veritates protuli perſpicuas, quae firmis innituntur fundamentis, quae probari poſſunt, quarum etiam hodie ſummam perſuaſionem foveo, et quas Viri in arte Apellea periti contemplari, et dijudicare valent. Gloriam tuam etiam nulla ratione obſcuro, ubi Tabulas tuas majores punctum habere opticum pronuntio. Tu ipſe id concedis: et Schema tam late extenſum vix aliter excuti potuit. In poteſtate etiam non erat, tuas mutationes inde oriundas praevenire: iconibus oſſium foetus etc. ut pote valde parvis, haec animadverſio neutiquam applicari poteſt.

In Euſtachianis Tabulis, iis ſcilicet, quae integram Corporis imaginem exhibent, punctum opticum

meo

punt myns bedunkens zeer kennelyk: Ik heb die bedoeld, en meene daar door den onſterfelyken roem van dien Grooten man niet in het geringſte beledigd te hebben.

Vergun my de eere te hebben, van my in UWED. Hoog Gel. beſcherminge te beveelen, en my met eerbied te moogen noemen,

Wel Edele Hoog Geleerde Heer,

UWEDHGel. *Zeer Gehoorzaamen dienaar*
PETRUS CAMPER.

Groningen den 14 *Juny* 1764.

meo judicio valde conſpicuum eſt; eas collimavi, et mea animadverſione, immortalem hujus eximii viri gloriam, ne minimum me laeſiſſe arbitror.

Concedas mihi obſecro, ut tuo me commendem praeſidio, meque ſumma cum veneratione teſter,

Nobiliſſime et Celeberrime Vir,

Tui Obſervantiſſimum ſervum
PETRUM CAMPER.

Groningae a. d. 14 *Junii* 1764.

C O R R I G E N D A.

Pag. 3. §. 1.	lin. 1.	obiter me Tuas.	Lege,	obiter Tuas
7.	lin. 2.	Rahinocerotum.	——	Rhinocerotum
ib.	lin. 8.	Tabula ſuas.	——	Tabulas
ib.	lin. 17.	adſevera ſe.	——	adſeveraſſe

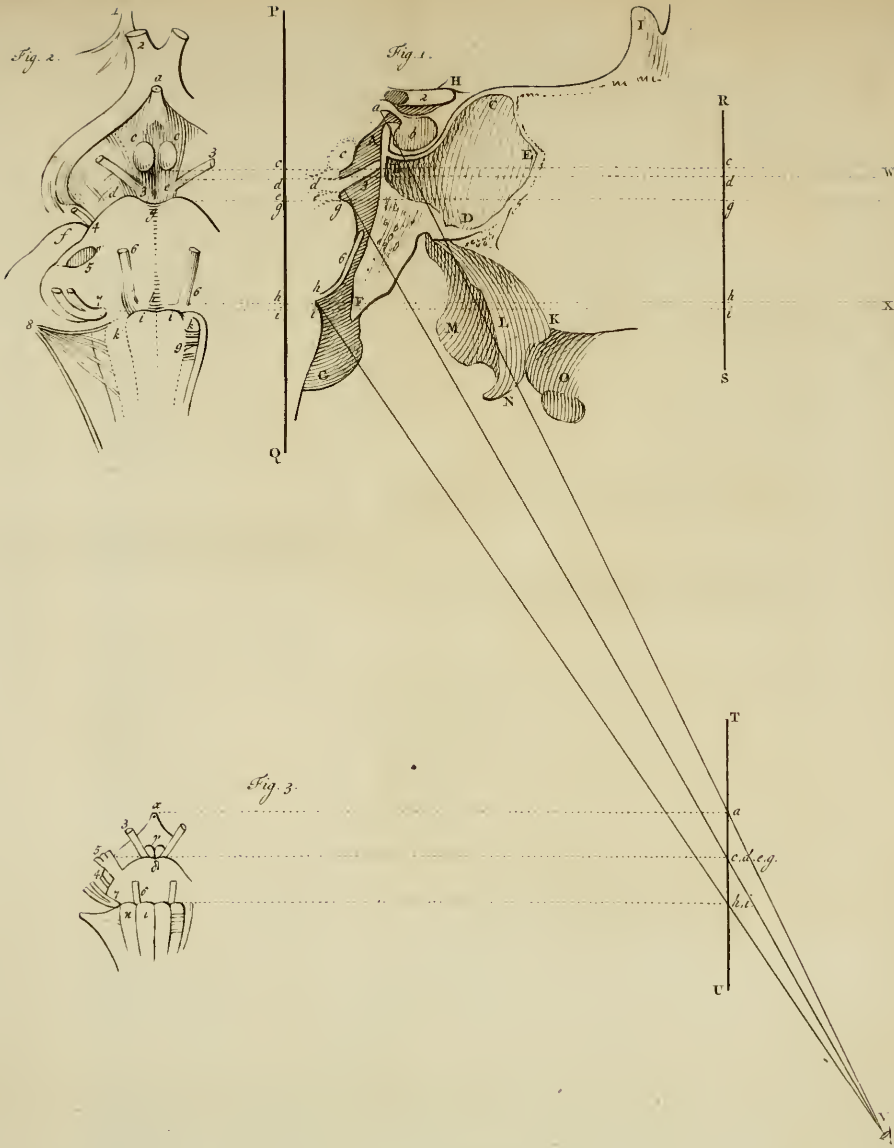

Fig. 2.
Fig. 1.
Fig. 3.
P
Q
R
S
T
U
W
X
Y
c, d, e, g.
h, i

COUNTWAY LIBRARY OF MEDICINE
QM
21
C15

RARE BOOKS DEPARTMENT